ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ತ್ರಿವೇಣೀ ದಶಕ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ - ೧

ಮುಕ್ತಾಮಯಾಲಂಕೃತಮುದ್ರವೇಣೀ
ಭಕ್ತಾಭಯತ್ರಾಣಸುಬದ್ಧವೇಣೀ ।
ಮತ್ತಾಲಿಗುಂಜನ್ಮಕರಂದವೇಣೀ
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇ ಜಯತಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ॥ ೧ ॥

ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕಾರಗೊಂಡಿದೆಯೋ ಎಂಬಂತಿರುವ ಜಲಪ್ರವಾಹವುಳ್ಳ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವೆನೆಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ನದಿಗಳುಳ್ಳ, ಉನ್ಮತ್ತವಾದ ದುಂಬಿಗಳ ಝೇಂಕಾರದಿಂದ ಅನುರಣಿಸುವ ಮಕರಂದ ತುಂಬಿದ ನದಿಗಳ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವು ಶ್ರೀ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಲೋಕತ್ರಯೈಶ್ವರ್ಯನಿದಾನವೇಣೀ
ತಾಪತ್ರಯೋಚ್ಚಾಟನಬದ್ಧವೇಣೀ ।
ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಾಕಲನೈಕವೇಣೀ
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇ ಜಯತಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ॥ ೨ ॥

ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲಿನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲನೆಲೆಯಾದ, ಜೀವಿಗಳ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿರುವ ನದಿಗಳುಳ್ಳ, ಧರ್ಮ-ಅರ್ಥ-ಕಾಮಗಳ ಸಂಗಮದಂತಿರುವ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವು ಶ್ರೀ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮುಕ್ತಾಂಗನಾಮೋಹನಸಿದ್ಧವೇಣೀ
ಭಕ್ತಾಂತರಾನಂದಸುಬೋಧವೇಣೀ ।
ವೃತ್ತ್ಯಂತರೋದ್ವೇಗವಿವೇಕವೇಣೀ
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇ ಜಯತಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ॥ ೩ ॥

ಮುಕ್ತಿಯು ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ನಿಶ್ಚಯವುಳ್ಳ, ಭಕ್ತರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆನಂದಾನುಭವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ, ಲೌಕಿಕವಾದ ಉದ್ವೇಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಚಿತ್ತ ಇಂದ್ರಿಯಾದಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ವಿವೇಕ ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಯೊಡಗೂಡಿದ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವು ಶ್ರೀ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ದುಗ್ಧೋದಧಿಸ್ಫೂರ್ಜತ್ ಸುಭದ್ರವೇಣೀ
ನೀಲಾಭ್ರಶೋಭಾಲಲಿತಾ ಚ ವೇಣೀ ।
ಸ್ವರ್ಣಪ್ರಭಾಭಾಸುರಮಧ್ಯವೇಣೀ
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇ ಜಯತಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ॥ ೪ ॥

ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದಂತಹ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಸುಮಂಗಳಕರವಾದ, ಕಪ್ಪು ಮೋಡದ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿರುವ, ಸುವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವು ಶ್ರೀ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರೋತ್ತುಂಗಕಪರ್ದಿವೇಣೀ
ವಿರಿಂಚಿವಿಷ್ಣುಪ್ರಣತೈಕವೇಣೀ ।
ತ್ರಯೀ ಪುರಾಣಾಂ ಸುರಸಾರ್ಥವೇಣೀ
ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಯಾಗೇ ಜಯತಿ ತ್ರಿವೇಣೀ ॥ ೫ ॥

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಉತ್ತುಂಗವಾದ ಜಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿರುವ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ಮೊದಲಾದವರ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಏಕೈಕ ಜಲಸಂಗಮವಾದ, ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ತ್ರಿವೇಣೀ ಸಂಗಮವು ಶ್ರೀ ಪ್ರಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

— ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ

ಸೂಕ್ತಿಪ್ರಭ

ಧನ, ಜನ, ಯೌವನಗಳಿಂದ ಗರ್ವಪಡಬೇಡ. ಕಾಲವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಾಶ ಮಾಡುವುದು. ಮಾಯಾಮಯವಾದ ಈ ಅಖಿಲ ಜಗತ್ತನ್ನು ತೊರೆದು, ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗು. — ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ

ಕರಿ ಘನ, ಅಂಕುಶ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ. ಗಿರಿ ಘನ, ವಜ್ರ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ. ತಮಂಧ ಘನ, ಜ್ಯೋತಿ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯಾ. ಮರಹು ಘನ, ನಿಮ್ಮ ನೆನೆವ ಮನ ಕಿರಿದೆನ್ನಬಹುದೆ? ಬಾರದಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ. — ಬಸವಣ್ಣ

ಸೇವೆ ಮಾಡುವವನು ಮುಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಗಿಡವೊಂದನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನೆರಳು, ಹೂ, ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂತೆ. ಸೇವಾಕಾರ್ಯದ ಫಲ ಇದೇ ರೀತಿ. ಸಹಾಯದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವನ ಆನಂದವೂ ಇದೇ ರೀತಿ. ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ನಿರ್ವಾಣವೂ ಇದೇ ರೀತಿ. — ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ